CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU
Tystysgrif Addysg Gyffredinol
Uwch Gyfrannol/Uwch

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE
General Certificate of Education
Advanced Subsidiary/Advanced

328/51

CYMDEITHASEG – SOC 2a

UNED 2a - YMCHWIL CYMDEITHASOL

A.M. DYDD MAWRTH, 15 Mai 2007

(1 awr 15 munud)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen llyfr ateb 12 tudalen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Cynghorir chi i dreulio 15 munud yn darllen y darn a'r cwestiynau. Rhannwch eich amser yn ôl y marciau a roddir.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

60 yw'r marc uchaf am y cwestiwn.

Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau sgwâr ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi y bydd ansawdd y cyfathrebu ysgrifenedig a ddefnyddir yn eich atebion yn effeithio ar y marciau a roddir.

Darllenwch y darn canlynol ac yna atebwch **bob un** o'r cwestiynau sy'n dilyn.

Deall y berthynas rhwng teidiau a neiniau a'u hwyrion

Mabwysiadodd yr ymchwil ddull **ansoddol** i archwilio ystyr a phwysigrwydd y berthynas rhwng teidiau a neiniau (tad-cuod a mam-guod) a'u hwyrion.

Dewiswyd yr atebwyr i sicrhau ystod gymdeithasol, gyda rhai'n dod o gefndiroedd cyfoethog ac eraill o gefndiroedd llai cyfoethog, ynghyd â rhai o ardaloedd gwledig ac eraill o ardaloedd trefol. Roedd yn fwriad cynnwys yn y **sampl** gyfranogwyr o gefndiroedd ethnig lleiafrifol hefyd.

Roedd hi'n fwy anodd cael hyd i gyfranogwyr nag y tybiwyd ar y dechrau. Cafwyd hyd i wyrion trwy ysgolion a grwpiau cymunedol. Roedd y teidiau a'r neiniau'n dod o sefydliadau yn y gymuned leol a nifer o glybiau. Roedd cael pobl i gyfranogi'n fwyaf llwyddiannus pan fyddai person lleol yn annog pobl i gymryd rhan, fel rheol oherwydd bod ganddynt ddiddordeb yn yr ymchwil. Roedd hi'n fwy anodd recriwtio teidiau na neiniau.

Gwnaeth 148 o atebwyr gymryd rhan yn yr astudiaeth, sef 75 o bobl ifanc a 73 o bobl hŷn yr oedd ganddynt o leiaf un ŵyr neu wyres yn eu harddegau. Roedd hanner y bobl ifanc rhwng 10 a 14 oed a'r hanner arall rhwng 15 a 19 oed. Roedd oedran y teidiau a'r neiniau'n amrywio o'r 50au cynnar hyd yr 80au hwyr. Cynhaliwyd cyfweliadau a thrafodaethau grŵp ag atebwyr o'r ddwy genhedlaeth.

Cafwyd cyfanswm o 68 o gyfweliadau a thrafodaethau:

- 24 o gyfweliadau unigol a 10 o drafodaethau grŵp â phobl ifanc
- 18 o gyfweliadau unigol ac 8 o drafodaethau grŵp â phobl hŷn
- Cynhaliwyd cyfweliadau ar y cyd hefyd ag 8 pâr o deidiau/neiniau a'u hwyrion.

Roedd rhai pobl ifanc yn fwy agored am eu teimladau wrth iddynt gael eu cyfweld yn unigol.

Ffynhonnell: addasiad o ffeil wedi'i llwytho i lawr o www.escrsocietytoday.ac.uk

(a) Eglurwch beth yw ystyr y term ymchwil **ansoddol**. [5]

(b) Nodwch ac eglurwch gryfderau cynllun yr ymchwil a ddisgrifir yn y darn uchod. [10]

(c) Gan ddefnyddio'r darn a'r hyn rydych chi'n ei wybod, disgrifiwch ac eglurwch bwysigrwydd technegau **samplu** ar gyfer ymchwil cymdeithasegol. [15]

(ch) Trafodwch gryfderau a gwendidau dulliau ymchwil **ansoddol**. [30]